

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

แนวคิดเรื่องจตุศ โภฏิกของนาคารชุน

ผู้วิจัย

นายวิสุทธิรักษ์ วงศ์คม

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ปรัชญา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อ.ดร.สมหวัง แก้วสุฟอง ประธานกรรมการ

ผศ.ดร.วิโรจน์ อินทนนท์ กรรมการ

ผศ.ดร.ปรุทม์

บุญศรีตัน กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาแนวคิดจตุศ โภฏิกของนาคารชุน มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 2 ประการ 1) เพื่อศึกษาแนวคิดจตุศ โภฏิกของนาคารชุน 2) เพื่อวิเคราะห์โครงสร้าง, หน้าที่และวัตถุประสงค์ของแนวคิดจตุศ โภฏิกของนาคารชุน

ผลการศึกษาพบว่า ความหมายของแนวคิดจตุศ โภฏิกของนาคารชุน แปลตามศัพท์คือ 4 มุมหรือ 4 ทางเลือกซึ่งเป็นแนวคิดที่แบ่งมุมมองทางปรัชญาออกเป็น 4 ชุดทางความคิดหรือ 4 โภฏิก โดยอาศัยฐานทางอภิปรัชญาและตรรกศาสตร์ โดยแนวคิดจตุศ โภฏิกมีโครงสร้างก็คือ โภฏิกที่ 1 แสดงถึงทัศนะที่ว่าสิ่งต่าง ๆ นั้นเกิดจากตัวเอง ซึ่งเป็นมุมมองเชิงยืนยันในทางปรัชญา โดยมีตัวแทนคือแนวคิดของสางขยะ, โภฏิกที่ 2 แสดงถึงทัศนะที่ว่าสิ่งต่าง ๆ นั้นเกิดจากสิ่งอื่นซึ่งเป็นมุมมองเชิงปฏิเสธในทางปรัชญา โดยมีตัวแทนคือแนวคิดของเสาตราเนติก, โภฏิกที่ 3 แสดงถึงทัศนะที่ว่าสิ่งต่าง ๆ นั้นเกิดจากทั้งตัวเองและสิ่งอื่น ซึ่งเป็นมุมมองเชิงสังเคราะห์ในทางปรัชญา โดยมีตัวแทนคือแนวคิดของเซน และ โภฏิกที่ 4 แสดงถึงทัศนะที่ว่าสิ่งต่าง ๆ นั้นเกิดจากตัวเองก็ไม่ใช่ จากสิ่งอื่นก็ไม่ใช่ ซึ่งเป็นมุมมองเชิงวิมตินิยมในทางปรัชญา โดยมีตัวแทนคือแนวคิดของजारวาก ซึ่งเมื่อแบ่งโครงสร้างของแนวคิดทางปรัชญาออกเป็น 4 โภฏิกแล้ว หน้าที่ของแนวคิดจตุศ โภฏิก ก็คือวิเคราะห์และจัดระบบตรวจสอบเหตุผลของมุมมองทั้ง 4 ทางปรัชญา โดยเครื่องมือเชิงวิภาษวิธีก็คือการสร้างข้อโต้แย้งเชิงวิภาษวิธีหรือปราสังคะ ผ่านการให้เหตุผลหรือยุคติ โดยใช้ลักษณะของวิภาษวิธีผ่านการให้เหตุผล 2 ชั้น คือญติเชิงปฏิเสธและเหตุ เพื่อแสดงให้เห็นถึงข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาด

ในตัวเองของแนวคิดเหล่านั้น จากการทำหน้าที่เชิงวิภาษของแนวคิดทฤษฎีโกฏิดังกล่าวก็จะนำไปสู่
วัตถุประสงค์ก็คือเพื่อให้เกิดการ ไม่ยึดถือทัศนคติหรือทฤษฎีโดยที่สุดชั่วอันเกิดจากการไม่พินิจ
พิเคราะห์อย่างถ่วงถ่วง ตลอดจนสลายความขัดแย้งทางความคิดทั้งหลายลงโดยมิได้สร้างทัศนคติหรือ
ความขัดแย้งใหม่ขึ้น นั่นก็คือเป้าหมายสูงสุดของแนวคิดทฤษฎีโกฏีที่เรียกว่าธรรมสุนยตา อันเป็นการ
ตระหนักรู้และการเข้าใจต่อความแตกต่างหลากหลายทางความคิด ผลของการตระหนักรู้และความ
เข้าใจผ่านแนวคิดทฤษฎีโกฏีก็คือความเป็นทวิลักษณ์หรือทวิตะซึ่งแบ่งสิ่งต่างๆออกเป็นสองขั้วหรือ
หลายฝ่ายก็จะถูกทำลายลง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title	Nāgārjuna's Concept of Catuskoṭi	
Author	Mr. Wisuttiruck Wongkhom	
Degree	Master of Arts (Philosophy)	
Thesis Advisory Committee	Lect. Dr. Somwang Keawsufong	Chairperson
	Asst. Prof. Dr. Viroj Inthanon	Member
	Asst. Prof. Dr. Parud Boonsriton	Member

ABSTRACT

This research, “Nāgārjuna's Concept of Catuskoṭi”, explores: 1) to study of Nāgārjuna's Concept of Catuskoṭi 2) to analyze structure, function and objective of Nāgārjuna's Concept of Catuskoṭi. The methodology used is documentary research.

The study shows that the meaning of “Catuskoṭi” is divided into 4 corners or 4 alternatives that categorize philosophical views into 4 groups on the base of metaphysic and logic. Catuskoṭi's structure are 1) First group is view of origination from self that shown affirmative attitude in philosophy and represented by Sāṃkhya's concept 2) Second group is view of origination from others that shown negative attitude in philosophy which represented by Sautrāntika's concept 3) Third group is view of origination from self and others that shown synthetic attitude in philosophy which represented by Jaina's concept 4) Final group is view of origination neither from self nor others that shown skeptic attitude in philosophy and represented by Cārvāka's concept. After structuralizing philosophy's views into 4 group, function of Catuskoṭi is analysis of those views by dialectical structure that build reduction ad absurdum argument (Prasanga) be used to reasoning (Yukti) on two-membered argument contain negative proposition and reason (Hetu) to shown errorness of all views. From Catuskoṭi's function is leading to an objective, that made refutation from unscrutinize extreme views and disintegrate the conflict without heading to the new conflict. The highest goal of Nāgārjuna's Concept of Catus

koṭi is Dharma-Sūnyatā, i.e. to understand and aware the diversity of views in which the duality of characteristic is to be destroyed.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved